

**APLINKOS APSAUGOS AGENTŪROS
TARŠOS PREVENCIJOS IR LEIDIMŲ DEPARTAMENTO KLAIPĖDOS SKYRIUS**

**POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO SUBJEKTŲ SUSIRINKIMO DĖL UAB „NORDEMA“
PLANUOJAMOS ŪKINĖS VEIKLOS – NEPAVOJINGŲ ŠLAKO ATLIEKŲ LAIKYMO IKI
TOLIMESNIO JŲ PANAUDOJIMO AR KITOKIO TVARKYMO DUMPIŲ K., KLAIPĖDOS RAJ. –
POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO ATRANKOS IŠVADOS PERSVARSTYMO, PROTOKOLAS**

2015 m. lapkričio 12 d. Nr. KLSP-~~2015~~1
Klaipėda

Posėdis įvyko 2015 m. lapkričio 10 d. 10.00 val.

Posėdžio pirmininkas: Aplinkos apsaugos agentūros Taršos prevencijos ir leidimų departamento (toliau – AAA TPLD) Klaipėdos skyriaus vedėjas Mindaugas Vaišvila.

Posėdžio sekretorius: AAA TPLD Klaipėdos skyriaus vyr. specialistė Daiva Plokštienė.

Dalyvavo: UAB „Nordema“ atstovas Evaldas Stakė, UAB „Ekotėja“ atstovė Rasa Arcišauskienė; Klaipėdos visuomenės sveikatos centro (toliau – Klaipėdos VSC) atstovas Raimundas Grigaliūnas, Klaipėdos rajono savivaldybės atstovai Virgilijus Liepinis, Feliksas Žemgulis; Klaipėdos miesto savivaldybės atstovė Daiva Berankienė; UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ atstovė Ramunė Šličienė; AB „Klaipėdos vanduo“ atstovai Vaidotas Girdvainis, Algimantas Jagnieškus, Danguolė Čedelnikienė; LR AM Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamento atstovai Vidas Balionis, Egidijus Kiršis, Romualdas Dužinas; AAA TPLD Klaipėdos skyriaus vedėjas Mindaugas Vaišvila, vyr. specialistė Daiva Plokštienė.

DARBOTVARKĖ: UAB „Nordema“ planuojamos ūkinės veiklos – nepavojingų šlako atliekų laikymo iki tolimesnio jų panaudojimo ar kitokio tvarkymo Dumpių k., Klaipėdos raj. – poveikio aplinkai vertinimo atrankos išvados persvarstymas.

SVARSTYTA: Ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą (toliau – PAV) UAB „Nordema“ planuojamai ūkinei veiklai – nepavojingų šlako atliekų laikymui iki tolimesnio jų panaudojimo ar kitokio tvarkymo Dumpių k., Klaipėdos raj.

M. Vaišvila: AAA TPLD Klaipėdos skyriui buvo pateikta informacija PAV atrankai atlikti dėl UAB „Nordema“ planuojamos ūkinės veiklos (toliau – PŪV) – nepavojingų šlako atliekų laikymo iki tolimesnio jų panaudojimo ar kitokio tvarkymo Dumpių k., Klaipėdos raj. Išnagrinėjęs pateiktą informaciją, AAA TPLD Klaipėdos skyrius 2015-09-24 raštu Nr. (15.3)-A4-10618 priėmė atrankos išvadą, kad minėtai ūkinei veiklai PAV neprivalomas. Per nustatytą terminą Klaipėdos miesto savivaldybės administracija, vadovaudamasi LR aplinkos ministro 2005-07-15 įsakymu Nr. D1-370 patvirtinto Visuomenės informavimo ir dalyvavimo planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procese tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) nuostatomis, 2015-10-22 raštu Nr. (4.36.)-R2-3275 kreipėsi dėl PAV atrankos išvados persvarstymo, pateikdama šiuos motyvus:

1. Vadovaujantis Aprašo 9 punktu, Užsakovas ar PAV dokumentų rengėjas, gavęs atrankos išvadą, turi nedelsdamas pranešti visuomenei, paskelbiant 18.1 ir 18.2 punktuose nurodytose informavimo priemonėse, o atsakinga institucija apie priimtą atrankos išvadą turi paskelbti savo interneto tinklalapyje. Kadangi atsakinga institucija 2015-09-24 raštu Nr. (15.3)-A4-10618 priimtą PAV atrankos išvadą paskelbė tinklalapyje www.gamta.lt tik 2015-10-20, t. y. po 18 darbo dienų, ne visi suinteresuoti asmenys galėjo tinkamai susipažinti su planuojama ūkine veikla ir laiku pateikti siūlymus dėl atrankos išvados persvarstymo. Atkreiptinas dėmesys, kad veiklos vykdytojas spaudoje skelbia tik nustatytos formos skelbimą, kuriame nėra planuojamos ūkinės veiklos aprašymo.

2. Priimtoje atrankos išvadoje neįrašyta, kad vykdant ūkinę veiklą būtina vadovautis Nuotekų tvarkymo reglamentu, patvirtintu 2006-05-17 Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-236 (su vėlesniais pakeitimais). Jame aiškiai parašyta, kad siekiant geros paviršinių vandens telkinių būklės ir užtikrinant, kad prioritetinių medžiagų koncentracija nuosėdose ir (arba) atitinkamoje biotoje nedidėtų, draudžiama pradėti naują veiklą (arba keisti esamą), dėl kurios su nuotekomis būtų išleidžiamos (į gamtinę aplinką arba nuotakyną) prioritetinės medžiagos. Nurodyta, tik neviršyti Aplinkos ministro 2000-10-18 įsakymu Nr. 444 patvirtintų Atliekų sąvartynų įrengimo, eksploatavimo, uždarymo ir priežiūros po uždarymo taisyklių 2 priedo 3 lentelėje nustatytų stabilių nereaguojančių ir nepavojingų atliekų ribinių išsiplovimo verčių. Šioje lentelėje yra nustatytos atliekose leidžiamos išsiplauti prioritetinės ir pavojingos medžiagos tokios kaip kadmis – 1mg/kg, gyvsidabris – 0,2 mg/kg, nikelis – 10 mg/kg, švinas – 10 mg/kg ir kt. Mūsų žiniomis šlako, iš atliekų deginimo įrenginių, atliekų išsiplovimo tyrimuose aptinkama aukščiau nurodytų pavojingų medžiagų, kurios vienareikšmiškai pateks į nuotakyną ir taip bus nesilaikoma Nuotekų tvarkymo reglamento.

3. Kadangi Lietuvoje nėra šlako atliekų perdirbimo ir panaudojimo teisinio reglamentavimo, tikėtina, kad maksimalus leidžiamas į aikštelę priimti atliekų kiekis – 114 00 t, ten bus ir sukauptas, neturint aiškaus jo sutvarkymo plano. Planuojant sutalpinti šį kiekį į 2,12 ha aikštelę (164x129,2 m) paskaičiuota, kad kaupo aukštis bus 4,5 m. Numatyta 2 m aukščio sienelė yra per maža ir neužtikrins dulkių pasklidimo į aplinkines teritorijas.

4. Reikalingas paaiškinimas, koks yra ekspres metodo tyrimas. Mums žinoma, kad tik viena laboratorija Lietuvoje (Kaune) gali atlikti atliekų išsiplovimo tyrimus, kurių tyrimas užtrunka 1-2 savaites. Dėl pasirinkto šlako testavimo metodo, kai šlakas pirmiausia bus iškraunamas užterštumo tikrinimo zonoje, paimamas mėginys, po to sulaukus tyrimų rezultatų (tikėtina po savaitės ar dviejų), perkraunamas į laikymo vietą, ko pasekoje bus nuolat judinamas, susidarys didžiulis dulkių kiekis ne tik veiklavietėje, bet ir aplinkinėse vietovėse.

Atsižvelgiant į Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos pasiūlymą, vadovaujantis LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 7 straipsnio 11 dalimi, AAA TPLD Klaipėdos skyrius, kaip atsakinga institucija, 2015-10-29 raštu Nr. (15.3)-A4-12056 pakvietė visus PAV proceso dalyvius persvarstyti atrankos išvadą. Iki atrankos išvados persvarstymo pradžios 2 PAV subjektai pranešė, kad atrankos išvados persvarstyme nedalyvaus ir savo kompetencijos ribose pateikė išvadas dėl planuojamos ūkinės veiklos PAV privalomumo: Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Gargždų priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba 2015-11-10 raštu Nr. 1-16-693 pateikė išvadą, kad planuojamai ūkinei veiklai PAV atlikti neprivaloma; Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos skyrius 2015-11-09 raštu Nr. (9.38-KI)2KI-1951 pateikė išvadą, kad planuojamai ūkinei veiklai PAV paveldosauginiu aspektu nereikalauja.

Atsižvelgiant į tai, kad pirmasis Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos pateiktas motyvas yra susijęs su atsakingos institucijos veiksmais, informuojame, kad dėl techninių kliūčių buvo vėluojama paskelbti atrankos išvadą Aplinkos apsaugos agentūros interneto tinklapyje. Pažymėtina, kad Užsakovas ir PAV dokumentų rengėjas įvykdė visas teisės aktuose numatytas visuomenės informavimo procedūras, todėl suinteresuota visuomenė turėjo galimybę per teisės aktuose nustatytą laiką kreiptis į Užsakovą ar AAA TPLD Klaipėdos skyrių dėl susipažinimo su PAV dokumentais, o taip pat pateikti prašymą persvarstyti atrankos išvadą.

R. Arcišauskienė: Atsakant į Klaipėdos miesto savivaldybės pastabas, informuojame, kad Užsakovas savalaikiai supažindino visuomenę su PAV atrankos išvada, paskelbdamas informaciją teisės aktuose numatytose visuomenės informavimo priemonėse. Apie visuomenės informavimą Aplinkos apsaugos agentūra buvo informuota atskiru raštu. Kalbant apie PŪV atitikimą Nuotekų tvarkymo reglamento reikalavimams, informuojame, kad šiuo klausimu buvo kreiptasi į Aplinkos ministeriją, kuri išnagrinėjusi UAB „Nordema“ atvejį, informavo, kad paviršinės nuotekos, susidariusios nepavojingo šlako laikymo aikštelėje turi būti tvarkomos kaip gamybinės nuotekos ir per gamybinių nuotekų tinklus išleidžiamos į Klaipėdos miesto nuotekų valymo įrenginius. Aplinkos ministerijos nuomone, ant šlako aikštelės susidarančių nuotekų tvarkymas pagal gamybiniams nuotekoms taikomus reikalavimus teisės aktams neprieštarauja. UAB „Nordema“ pagal AB „Klaipėdos vanduo“ pateiktas prisijungimo sąlygas yra parengusi prisijungimo į nuotekų tinklus schemą, kuri šiuo metu yra derinimo stadijoje. Kalbant apie teisinį reglamentavimą, norime pasakyti, kad atrankos medžiagoje buvo pateikta informacija ne tik apie Europos Sąjungos šalyse (Jungtinėje Karalystėje, Olandijoje, Danijoje) vykdomą dugno pelenų ir šlako panaudojimą, bet ir apie teisinį reguliavimą Europos Sąjungos valstybėse ir Lietuvoje. Dugno pelenų ir šlako naudojimo kriterijų nustatymas yra viena iš Valstybinio atliekų tvarkymo plano 2014-2020 m. įgyvendinimo priemonių. Šlako ir pelenų atliekų perdirbimo ir panaudojimo reglamentavimo procedūra Lietuvoje jau yra pradėta. Tuo tikslu Aplinkos ministerija sudarė darbinę grupę iš Aplinkos ministerijos atstovų, mokslininkų, projektuotojų ir šlako tvarkymu suinteresuotų įmonių atstovų. Aplinkos ministerijoje jau įvyko 2 pasitarimai šlakų ir pelenų iš atliekų deginimo įrenginių panaudojimo galimybių ir teisinio reglamentavimo klausimais. Planuojama, kad šlako produktams atitiktis sertifikatai nebus išduodami. Bus kuriamos atskiros taisyklės (panašios į medienos pelenų panaudojimo taisykles), pagal kurias tiesiogiai bus sprendžiama dėl šlako produktų panaudojimo galimybės, įvertinus jo užterštumo vertes. Atsižvelgiant į tai, UAB „Nordema“ siekia priimti kuo mažiau užterštą šlaką, atitinkantį teisės aktuose nustatytas ribines išplovimo vertes. Tuo tikslu planuojama vykdyti priimamo šlako kokybinę kontrolę, kuri apims: sutartyje su UAB „Fortum Klaipėda“ bus įrašytas reikalavimas periodiškai (ne rečiau kaip 1 kartą per ketvirtį) teikti šlako išsiplovimo verčių tyrimo protokolus, pagal kurių rezultatus, UAB „Nordema“ pasirinks kokius šlako parametrus tirs ekspres būdu, t.y. tirs tik tuos teršalus, kurie bus artį leidžiamų ribinių išsiplovimo verčių. Pagal atliktų tyrimų rezultatus, UAB „Nordema“ užsakys šlako išsiplovimo verčių tyrimą atestuotoje laboratorijoje. Remiantis šiuo metu turimais faktiniais šlako užterštumo tyrimų duomenimis, galima pasakyti, kad papildomi tyrimai ekspres būdu bus atliekami labai retai. Ekspres tyrimai bus atliekami UAB „Nordema“ administraciniame-buitiniame pastate įrengtoje laboratorijoje. PAV atrankos medžiagoje buvo pateikta informacija apie šlako dulkėjimą – šlakas į aikštelę atvežamas drėgnas ir šiltas ~ 40°C temperatūros. Vėsdamas

šlakas kietėja ir nebedulka. Pagal blogiausią scenarijų, numatant, kad šlakas dulka ir 40 % šlako bus perkraunama, buvo atliktas oro teršalų – kietųjų dalelių sklaidos aplinkos ore modeliavimas. Įvertinus atliktos oro taršos sklaidos skaičiavimų rezultatus, daroma išvada, kad planuojama veikla nebus pavojinga aplinkai ir žmonių sveikatai ir, net esant pačioms nepalankiausioms sąlygoms, neviršys leistinų ribinių verčių ties įmonės riba ir gyvenamojoje aplinkoje. Be to, norime atkreipti dėmesį, kad PŪV aikštelės gretimybėse analogiška veikla sėkmingai vykdoma – šlako atliekos yra kaupiamos Klaipėdos regioniniame nepavojingų atliekų sąvartyne.

R. Šličienė: Klaipėdos regioniniame atliekų sąvartyne šlakas buvo šalinamas nuo UAB „Fortum Klaipėda“ veiklos pradžios. Šiuo metu pradėta šias atliekas kaupti, siekiant ateityje jas perdirbti. Skirtumas su šiuo metu svarstoma veikla yra tas, kad nepavykus įteisinti šlako panaudojimo, sąvartyne sukaupto šlako niekur nereikės išvežti, jis ten ir liks. UAB „Nordema“ atveju lieka neaišku, kaip sukauptas šlakas bus sutvarkytas.

D. Berankienė: Klaipėdos miesto savivaldybė jau turėjo precedentą su netvarkomų asfalto atliekų kalnu, todėl bijome, kad, nesant teisinio reglamentavimo, šalia savivaldybės atsiras dar vienas netvarkomų atliekų kalnas. Manome, kad kol nebus išspręstas teisinio reglamentavimo klausimas, neturėtų būti leista pradėti tokio pobūdžio veiklą. Šiuo metu šlakas yra saugiai tvarkomas regioniniame sąvartyne, kuriame yra įrengta visa atliekų tvarkymui reikalinga infrastruktūra. Planuojamoje aikštelėje tokios infrastruktūros nėra. Nors įmonė deklaruoja, kad priims tik tokį šlaką, kurio užterštumas neviršija į nepavojingų atliekų sąvartynus priimamų atliekų išsiplovimo verčių, kyla klausimas koku ekspres metodu šis užterštumas bus vertinamas. Kiek yra žinoma, atliekų išsiplovimo tyrimus Lietuvoje atlieka tik viena laboratorija ir šis tyrimas trunka 1-2 savaites. Tai reiškia, kad visą tą laiką, kol vyks tyrimas, užterštumo tikrinimo zonoje iškrautas šlakas bus plaunamas lietaus, o iš šlako išplautos nuotekos, kurios gali būti užterštos pavojingomis ir prioritetinėmis medžiagomis, pateks į AB „Klaipėdos vanduo“ tinklus. Nepriklausomai nuo to ar tyrimo rezultatai bus tinkami ar ne, šlakas bus perkraunamas: pirmu atveju - į šlako kaupimo zoną, antru atveju – į transporto priemonę grąžinimui UAB „Fortum Klaipėda“ ar išvežimui į sąvartyną. Perkrovimo metu išdžiūvęs šlakas dulkės, kas visai nebuvo vertinama PAV atrankoje. Taip pat kyla klausimas, kodėl šlako priėmimo į aikštelę kriterijai buvo nustatyti pagal į nepavojingų atliekų sąvartynus priimamų atliekų išsiplovimo vertes - juk nagrinėjamu atveju atliekos nebus kaupiamos sąvartyno infrastruktūrą turinčiame įrenginyje? Kodėl nustatant šlako atliekų priėmimo į aikštelę kriterijus, nesivadovauta Nuotekų tvarkymo reglamento reikalavimais? Akivaizdu, kad šios ūkinės veiklos įgyvendinimas prieštarauja Nuotekų tvarkymo reglamento nuostatai, kurioje nurodoma, kad draudžiama pradėti naują veiklą (arba keisti esamą), dėl kurios su nuotekomis būtų išleidžiamos (į gamtinę aplinką arba nuotakyną) prioritetinės medžiagos. Prašome pagrįsti, kuo vadovaujantis šiai veiklai nereikia taikyti Nuotekų tvarkymo reglamento reikalavimų. Šis pagrindimas turėtų būti pateiktas PAV atrankos medžiagos papildyme, kurį Klaipėdos miesto savivaldybė pageidauja gauti.

D. Čedelnikienė: Įmonė, norėdama gauti prisijungimo į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų tinklus sąlygas, savo prašyme privalėjo nurodyti planuojamų išleisti nuotekų kiekį ir preliminarinius nuotekų užterštumo parametrus, kad būtų galima įvertinti ar AB „Klaipėdos vanduo“ eksploatuojami nuotekų valymo įrenginiai bus pajėgūs apvalyti priimamas nuotekas. Pateiktame prašyme to nebuvo nurodyta. Kadangi UAB „Nordema“ planuoja išleisti nuotekas per UAB „Branda LT“ tinklus, tai UAB „Branda LT“ ir turės kreiptis į AB „Klaipėdos vanduo“ dėl naujų prisijungimo sąlygų, pateikdama pilną informaciją apie numatomas išleisti nuotekas.

V. Balionis: Norime informuoti, kad šiuo metu planuojamoje teritorijoje yra suverstos atliekų krūvos. Atrankoje nebuvo nagrinėta, kaip ši teritorija bus sutvarkyta ir parengta eksploatacijai.

R. Grigaliūnas: Persvarstymo metu iškilo papildomų klausimų, susijusių su galinčiu atsirasti dulkėjimu šlako tvarkymo metu, kurie nebuvo nagrinėti PAV atrankos medžiagoje. Atsižvelgiant į tai, Klaipėdos VSC pageidauja gauti papildomą informaciją, kurią išnagrinėję pateiks išvadą dėl PAV.

V. Liepinis: Klaipėdos rajono savivaldybė taip pat pageidauja gauti papildomą informaciją, susijusią su persvarstymo metu nagrinėtais bei papildomai iškeltais klausimais.

NUTARTA:

1. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius kreipsis į AB „Klaipėdos vanduo“ dėl naujų prisijungimo į nuotekų tinklus sąlygų.
2. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius ir (ar) PAV dokumentų rengėjas:
 - a) gavęs naujas prisijungimo į AB „Klaipėdos vanduo“ nuotekų tinklus sąlygas, parengs papildomą informaciją apie planuojamą ūkinę veiklą pagal Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2015-10-22 raštu Nr. (4.36.)-R2-3275 pateiktas pastabas bei PAV atrankos išvados persvarstymo metu iškeltus klausimus;
 - b) parengtą papildomą informaciją pateiks Klaipėdos VSC, Klaipėdos rajono ir Klaipėdos miesto savivaldybėms bei Aplinkos apsaugos agentūrai.

3. Klaipėdos VSC ir Klaipėdos rajono savivaldybė per 5 darbo dienas nuo informacijos gavimo dienos įvertins papildomai pateiktą informaciją ir savo kompetencijos ribose pateiks Aplinkos apsaugos agentūrai išvadą, ar planuojamai ūkinei veiklai privaloma atlikti PAV.
4. Aplinkos apsaugos agentūra, įvertinęs planuojamos ūkinės veiklos organizatoriaus papildomai pateiktą informaciją bei PAV subjektų pateiktas išvadas, per 5 darbo dienas nuo Klaipėdos VSC ir Klaipėdos rajono savivaldybės išvados gavimo dienos priims galutinę atrankos išvadą dėl UAB „Nordema“ planuojamos ūkinės veiklos – „nepavojingų šlako atliekų laikymo iki tolimesnio jų panaudojimo ar kitokio tvarkymo Dumpių k., Klaipėdos raj – PAV būtinumo.

Posėdžio pirmininkas

Posėdžio sekretorė

Mindaugas Vaišvila

Daiva Plokštienė

Protokolo pasirašymo data: 2015-11-12